

Aan de Tweede Kamer
t.a.v. de vaste Kamercommissie voor
Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Per e-mail: cie.vws@tweedekamer.nl

Datum	Bijlage(n)
01 juni 2024	-
Contactpersoon	Doorkiesnummer
Esmé Wiegman	06-21703581
Esme.wiegman@valente.nl	
Onderwerp	Ons kenmerk
Plenair debat dakloosheid 5 juni 2024	VA24-022

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Op 5 juni 2024 spreekt u met staatssecretaris van Ooijen over het Nationaal Actieplan Dakloosheid. We realiseren ons dat dit plenaire debat op zeer korte termijn is gepland en de voorbereidingstijd kort is. Valente wil als branchevereniging van de maatschappelijke opvang uw aandacht vragen voor de toename van het aantal mensen dat dakloos is en de schrijnende situaties die dat veroorzaakt. We hopen dat u onderstaande punten over de aanpak van dakloosheid wilt meenemen in het debat.

Het Nationale Actieplan Dakloosheid is ook ondertekend door de minister van Binnenlandse Zaken en Volkshuisvesting en door de minister van Armoede, Participatie en Pensioenen. We hebben ook vragen over hun aandeel in het Actieplan.

We vinden het van belang dat het hele kabinet, zeker ook het toekomstige kabinet, zich inspant om dakloosheid te voorkomen en te verminderen. Daarbij is ook inspanning nodig van de bewindspersonen van Justitie en Veiligheid (t.b.v. voorkomen dakloosheid ex-detineerden en forensische cliënten) en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (t.b.v. dakloze arbeidsmigranten). Hiervoor is een structurele interdepartementale aanpak nodig, zoals bijvoorbeeld in het rondetafelgesprek op 30 mei 2024 over de aanpak van mensen met onbegrepen/verward gedrag en veiligheid naar voren is gebracht¹.

Toename vraag naar opvang

Onze leden laten weten dat zij een enorme toeloop zien van dakloze alleenstaanden, maar ook gezinnen met kinderen. De woningnood duurt voort en steeds meer mensen zijn daar de dupe van. Om de toename te stoppen zijn o.a. maatregelen nodig die het gedeelde gebruik van de bestaande woningvoorraad aanmoedigen. Hiervoor helpen maatregelen als de kostendelersnorm afschaffen of die tijdelijk buiten werking stellen. We vragen ons af wat het effect is geweest van het verhogen van de leeftijd voor de kostendelersnorm naar 27? Weet de staatssecretaris voor hoeveel jongeren dakloosheid is voorkomen door deze maatregel? Is

¹ Zie: <https://www.sociaalwerk nederland.nl/actueel/nieuws/13068-meerjarig-landelijk-gecoördineerd-programma-nodig-rond-onbegrepen-gedrag>

bekend hoeveel gemeenten de kostendelersnorm voor alle leeftijden buiten werking stellen vanwege dakloosheid? Hoe informeert de staatssecretaris alle 342 gemeenten dat zij deze optie hebben?

Aanpassing indexatiemethode maatschappelijke opvang noodzakelijk

Bij de begrotingsbehandeling hebben we u gevraagd² de indexering van de decentralisatieuitkeringen maatschappelijke opvang en vrouwenopvang in het Gemeentefonds aan de orde te stellen. In de huidige methode worden de decentralisatieuitkeringen voor opvang, die naar de centrumgemeenten gaan, door het Rijk geïndexeerd. Het bedrag aan indexatie wordt verdeeld via de Algemene Uitkering van het Gemeentefonds over **alle** 342 gemeenten. De middelen voor indexatie worden **niet** toegevoegd aan de decentralisatieuitkeringen en zijn daardoor niet zichtbaar. De centrumgemeenten krijgen maar een klein deel van die indexatie en zouden voor de rest moeten collecteren bij de regiogemeenten. In totaal gaat het om € 45 miljoen voor maatschappelijke opvang en circa € 22 miljoen voor de vrouwenopvang waarvan de centrumgemeenten een groot deel niet ontvangen. Deze centrumgemeenten hebben wel te maken met een grote toeloop op de opvang en gestegen (arbeids)kosten.

De VNG heeft een voorstel gemaakt voor aanpassing van de systematiek. De gemeenten hebben hierover overeenstemming. Aanpassing van de systematiek is kostenneutraal. Het vraagt alleen spoedige besluitvorming door de minister van Binnenlandse Zaken en de staatssecretaris van VWS. Snelle besluitvorming hierover vinden we dringend noodzakelijk, omdat we nu zien dat centrumgemeenten moeten bezuinigen op opvang, terwijl dakloosheid toeneemt. Wilt u de staatssecretaris vragen om met de minister voor de zomer een besluit te nemen, zodat de methodiek voor indexering per 2025 kan worden aangepast?

Nationaal Actieplan Dakloosheid

2024 is het vijfde jaar dat extra middelen ter beschikking zijn gesteld voor de aanpak van dakloosheid. We zijn erg benieuwd naar de resultaten sinds 2020. Er is jaarlijks € 65 miljoen extra ter beschikking van de centrumgemeenten gekomen; inmiddels zijn dit structurele middelen. Hoe brengen de gemeenten de resultaten in beeld? Waar kunnen we de plannen vinden die gemeenten gemaakt hebben om in 2030 dakloosheid te beëindigen?

We zijn ook benieuwd op welke wijze de minister van Binnenlandse zaken en Volkshuisvesting de resultaten in beeld brengt? Wat is bijvoorbeeld de ontwikkeling bij de briefadressen voor dakloze mensen, maken meer mensen daarvan gebruik, zodat zij niet onverzekerd voor zorg raken en werk of opleiding kunnen behouden? Is bekend hoeveel woningen voor ex-dakloze mensen zijn er bijgekomen dankzij de regeling huisvesting aandachtsgroepen? Wordt deze regeling voortgezet?

Over het Plan van aanpak dakloze EU burgers met minister van SZW:

In 2023 en 2024 zijn uit de jaarlijkse extra € 65 miljoen pilots voor hulp aan dakloze arbeidsmigranten in 6 gemeenten gefinancierd. Wat zijn daarvan de resultaten? Wat heeft de minister van SZW hieraan bijgedragen? Wordt de pilot omgezet in structureel beleid en financiering voor alle centrumgemeenten nu blijkt dat het aantal buitenslapende dakloze

² Zie: <https://www.valente.nl/wp-content/uploads/2024/01/VA24-004-VWS-Begrotingsbehandeling-24-januari-2024.pdf>

arbeidsmigranten nog steeds verder toeneemt? Blijft de staatssecretaris hier middelen uit de aanpak dakloosheid voor bestemmen?

Geen toegang tot opvang voor dakloze ggz cliënten met Wlz of Wfz indicatie?

Al langer signaleren we dat onvoldoende passende plekken beschikbaar zijn voor ggz cliënten met een indicatie voor woonzorg uit de Wet langdurige zorg (Wlz). Nu verblijven dakloze mensen met een Wlz indicatie in de nachtopvang, bij gebrek aan passende woonzorgplekken. Hun situatie is schrijnend, ze krijgen dan op geen enkele manier passende zorg.

Hoe gaan staatssecretaris en minister zorgkantoren en gemeenten ondersteunen om hier een oplossing voor te vinden? We vragen ons ook af of gemeenten daadwerkelijk dakloze mensen van opvang mogen uitsluiten (wat nu gebeurt in enkele centrumgemeenten) omdat zij een Wlz indicatie of een indicatie voor forensisch beschermd wonen hebben. Kan de staatssecretaris de gemeenten hierover informeren?

Signalen Nederlandse Straatdokter Groep

Wat gaat de staatssecretaris doen met de signalen³ van de Nederlandse Straatdokter Groep dat er steeds meer onverzekerde dakloze arbeidsmigranten zijn, gaat hij met de minister van Medische zorg kijken hoe dit kan worden aangepakt?

Met vriendelijke groet,

Esmé Wiegman-van Meppelen Scheppink

Directeur Valente

³ <https://straatdokter.nl/brief-aan-tweede-kamer-over-inschrijving-eu-arbeidsmigranten/>